

Učiteljski tovariš

Stanovsko politično glasilo J. U. U. — sekcije za dravsko banovino v Ljubljani

Mesečna priloga »Prosveita«

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/1. Rokopisov ne vračamo. Nefrankiranih pism ne sprejemamo. Izhaja vsak četrtek. Naročnina letno 60 Din. za izposredstvo 80 Din. Člani sekcije J. U. U. plačajo list s članarino. Oglasi po ceniku in dogovoru, davke posebej. Pošt. ček. rač. 11.153. Telefon 3112

O napadih na učiteljstvo in njegovo organizacijo

Učitelj, vesten delavec v šoli, marljiv in pravičen pri svojem izvenskolemskem delu, mora trpeti, ker je v svoji poštenosti in pravicoljubnosti nehoti prekršiti interese kakega vaškega mogotca. Ker je učitelj pri svojem šolskem delu povsem korekten, nacionalno neoporečen, marljiv delavec, tedaj se po redni, disciplinsko-kazenski poti ne more odstraniti. — Kaj tedaj? — Poslužiti se intrige! In ljudem, ki poznajo edino svoje lastne koristi, ni nobeno sredstvo prepadlo, preizkотно, da le skrijejo pri tem svojo osebo, da se le odvali odgovornost na drugega. Tudi izmišljotine pridejo klevetnikom prav, če jim le morejo koristiti pri njihovih nakanih.

(Čut odgovornosti. — »Učiteljski tovariš« št. 35 z dne 19. aprila 1934.)

Učiteljstvo in njegova organizacija sta bila deležna že neštetihih napadov od najrazličnejših strani. Ni to sedaj prvič, a grši so sedaj napadi nego kdajkoli v zadnjih letih. Slovensko učiteljstvo se je l. 1926. odpovedalo strankarsko politični patronanci nad svojo organizacijo in se je tudi kot stan v ogromni večini osamosvojilo. Le redki so še primeri, da služijo poedinu učitelju še brezpogojno strankarsko političnim namenom in zapostavljajo s tem interese celokupnega učiteljskega stanu. V tem dejstvu moramo namreč predvsem iskati vzrokov najrazličnejših izpadov posameznih strankarskih voditeljev proti učiteljstvu po raznih strankarskih shodih, in v tem moramo gledati tudi vzrok časopisne gonje proti učiteljski organizaciji.

Vprašamo se pri tem le, ali je smoter lokalne strankarske politike v izpadih proti učiteljstvu? Ali je višek časopisne reportaže v zbiranju napadov proti učiteljskemu združenju?

Kako naivni vprašanji, a vendar sta potrebni! Masaryk je namreč nekeje napisal sledeče: »Ne sme se delati nobene razlike med politiko in moralo.« In če se zamislimo v najbližjo, komaj polpreteklo dobo, pa smo takrat studirali teorijo jo sedaj nikakor ne moremo spraviti v sklad z današnjo prakso. Toda pustimo to in pogledimo naše združenje.

Od l. 1926. ko je pognala deklaracijska borba med slovenskim učiteljstvom najgloblje korenine, ko je zmagovalo načelo stanovske solidarnosti, ko smo iz učiteljske organizacije za vedno odstranili strankarski vpliv, ko smo začeli vzgajati svoje članstvo v tem, da čuva povsod, kjer deluje, interese celokupnega učiteljskega stanu, — od tedaj smo se zelo zamerili strankam in njihovim voditeljem. Učiteljsko organizacijo so začeli smatrati kot faktor, ki odtuja učiteljstvo strankam, ki ne dopuščajo, da bi ostal učitelj še nadalje strankarski priganjač, ki vzgaja učiteljstvo v tem, da v strankah v katerih deluje, zastopa le interese celokupnega stanu in ščiti svojega sotočarja pred zlobnimi napadi neodgovornih faktorjev. — Iz tega sledi, da je enotna učiteljska organizacija v Sloveniji trn v peti vsem onim, ki zaradi egoističnih in strankarskih političnih interesov nečesto priznati nikomur pravice, da bi ščitil interese kateregakoli stanu kot celote. Saj bo to marsikomu tudi povsem razumljivo. — Stranka pozna le poedince, svoje pristaše, a stanovska organizacija le člane, pripadnike enega stanu. In prav v tem se križajo naši interesi.

Učiteljska organizacija pozna od deklaracijske dobe eno samo linijo. Ni se ozirala ne na levo, ne na desno, marveč je vedno in ob vsaki priliki ščitila interese svojih članov. V vseh svojih sklepih in resolucijah je obsojala strankarska preganjanja učiteljstva, zahtevala stalnost, pravičen disciplinski postopek in razpise službenih mest. Prav zaradi tega edino pravega stališča se je organizacija vedno zamerila oni strankarski grupaciji, ali stranki, ki je bila slučajno na vladni. Zato ni nič čudnega, da so nam pred nedavnim pritrjevali tisti, ki zlivajo danes na našo organizacijo ves svoj srd strankarske nestrpnosti, da bi zabrisali uspehe, ki jih je organizacija dosegla v pretekli dobi s svojo zaščito članstva, da bi prepričali vsaj del učiteljstva o neobjektivnosti organizacije, in to vse samo zato, ker so morda zopet komu potrebni učitelji zagrizeni strankarji, ki bi bili pripravljeni v korist strankarskih principov zatajiti stanovska načela in koristiti celokupnega stanu.

Da nam bo mogoče razumeti razne napade na učiteljski stan in na njegovo stanovsko organizacijo tedaj moramo upoštevati dvoje: za agitacijo so potrebni strankarski priganjači in med temi si želi vsaka stranka imeti vsaj dobrišen del učiteljstva, ako že ni mogoče pridobiti vseh; učiteljska organizacija pa vzgaja borce za skupne stanovske interese, kar je seveda v navzkrižju s strankarskimi načeli, zato je razumljivo, da udrihajo stranke po vseh, torej tudi po našem stanovskem združenju. Dokler je v posameznih strankah le nekaj učiteljev, ki ne morejo, ali pa nečesto podrediti svojih lastnih koristi in strankarskih

načel skupnim učiteljskim interesom, toliko časa ne moremo računati na zboljšanje razmer, toliko časa bomo morali prenašati tudi napade, katerih namen je: zasenčiti ugled učiteljskega združenja, ki edino more in hoče objektivno ščititi skupne interese celokupnega učiteljskega stanu, interese šole in prosvete.

Ugotoviti moramo, da je med učiteljstvom v Sloveniji še vedno nekaj takih, ki prav zaradi svoje pregorele strankarske orientacije niso mogli pristati na program našega združenja in so ostali izven naših združenih

vrst. In morda se imamo prav takim zahvaliti, da se izpada proti celokupnemu učiteljskemu stanu. Če bi vsak učitelj, ki je stankar — in biti to, mu stanovska organizacija ne brani — čuval pri svoji stranki ugled učiteljskega stanu, zastopal interese šole in vsega učiteljstva, tedaj bi bil vsak napad na učiteljstvo nemogoč.

Tako stanje hočemo doseči in ga tudi bomo, ko bo vse učiteljstvo združeno v enotni organizaciji in bo vsak posamezni član prežet z voljo braniti povsod in ob vsaki priliki interese celokupnega stanu.

Učitelji protestirajo protiv pisanja „Slovenca“

»Jugoslavenski list«, ki izhaja v Sarajevu prinaša v št. 301 od 24. decembra, pod gornjim naslovom naslednje:

»Slovenec« je donio članek u kome kaže da je svakom poznato kako je prošli režim šikanirao učitelje koji su bili potpuno nestalni. Sada najednom Učiteljsko udruženje oblači plašt zagovornika učiteljske stalnosti, a da za vrijeme prošlih režima nije pokazalo nikakve odlučnosti prilikom tih progona i patnja do neba vapijućih.

Učiteljstvo Drinske banovine odlučno protestuje protiv takvog pisanja. U sobotu i nedelju održana je sjednica pretsjednika Sreških društava članova glavnog odbora Drinske banovine i upravnog i nadzornog odbora sekcije za Drinsku banovinu pod pretsjedanjem g. Stevana Bilčara. Povodom pisanja »Slovenca« ističu učitelji: Učiteljska organizacija je uvijek a naročito oko petomajskih izbora poduzela sve moguće mjere da se izvrše reparacije nepravdi nanesenih učiteljima. Povodom nijednog slučaja za koji je doznala centralna uprava ili koja sekcija nije propušteno a da se ne poduzmu koraci. — Ustajući u obranu učiteljskih prava, pojedini članovi uprave dali su za vrijeme prošlog režima ostavke u znak protesta protiv progona.

Učitelji su se uvijek zalagali za svoju stalnost koju su do 1929 uživali srbijanski učite-

lji, pa su znali šta su izgubili. Od oslobođenja učitelji su tražili da se stalnost protegne na cijelu državu.

Na sjednici je usvojeno nekoliko resolucija. Prije svega se traži stalnost za učitelje, koja je bila predviđena u čl. 35. zakona o narodnim školama Kraljevine Srbije iz 1904 u vezi sa članom 93 današnjeg zakona. Učitelji nadalje traže da se upravitelji škole biraju konkursom, u komisiji za izbor da sudjeluje predstavnik JUU. Konkurs da se vrši svake četiri godine. Školski nadzornici da se također postavljaju konkursom iz redova učitelja. Za banske školske nadzornike da se također mogu postaviti učitelji sa 20 godina službe koji su se istakli radom u narodu i u školi. Premještaji da se vrše samo na kraju školske godine. Da se ukine diskreciono pravo ministra za premještajanja i otpuštanja. Izdržavanje škola da se prenese na ekonomski jače jedinice, na banovine. Nastavni plan i program treba da odgovara savremenim zahtjevima škole, ništa manje nisu važne instrukcije. Treba usvojiti kompleksnu nastavu, treba da se razlikuje program za nepodijeljenje škole od onog za podijeljenje.

Napokon su učitelji osudili postupak Joea Milojevića, pretsjednika zagrebačkog »Jedinstva« koji je tražio, da se pretsjednik izvršnog odbora g. Dimnik isključi iz udruženja, i traže da se g. Milojević isključi iz udruženja.

Primer šolske organizacije za naš kmetski stan

S 15. oktobrom 1935 je bil otvorjen na Kmetsem vseučilišču v Zagrebu desettedenski tečaj za učitelje z nalogo, da učitelji v tem roku spoznajo delo za izobrazbo kmetске mladine, oziroma kmeta potom imenovane institucije ter obenem spoznajo snov, ki bi bila za kmetске nadaljevalne šole primerna. Tečaj je vodil 74-letni upokojeni profesor višje pedagoške šole g. dr. Jure Turjić kot upravitelj tečaja. Na kmetsem vseučilišču je vpisanih 42 kmetških mladeničev, oziroma kmetov, ki bodo dovršili tečaj okoli 15. marca 1936. Učiteljski tečaj pa je posečalo 9 učiteljev iz 4 banovin: 2 iz dravske, 5 iz savske, 1 iz primorske in 1 iz varžavske banovine. Tečaj je bil zaključen z 21. decembrom l. l.

V borbi učiteljev-tečajnikov z upraviteljem radi prilagoditve tečaja sodobnosti in učiteljski stopnji primerno, smo dosegli le nekatera specialna predavanja. Nismo pa dosegli nikake debate, kjer bi lahko vsak učitelj iznesel svoja mišljenja k posameznim izvajanjem. Tako smo vodili v zadnjem času mnoge borbe glede obče šolske organizacije v naši državi. Upravitelj tečaja nam je podal s strojem pisan referat z gornjim naslovom. V njem temeljito obravnava organizacijo šole, pogoje, katerim mora naša šola ustrezati, način in razdelitev ur tokom enega leta, cilj in snov dela posameznih oddelkov ter izglede in pogoje za uspeh.

Iz njegovega referata si dovoljujem podati nekatere glavne misli.

Med dejstvi, katere mora šola upoštevati našteva:

Nekulturnost in neciviliziranost našega kmetškega stanu;

Siromaštvo radi nesposobnosti pozvanih faktorjev, da organizirajo delo in narod, da to delo izvede (materialna stran);

Počasen razvoj človeške kulturnosti in civiliziranosti od prvega detinstva do dvajsetega leta.

Zablode, ki danes vladajo v organizaciji in delu šole, ki poteka od tuje državne oblasti. Kmetški stan nima šole za sebe.

Ne samo interesi kmetškega stanu temveč tudi vsi drugi stanovi, posebej še dobri intelektualci, interesi narodnega gospodarstva in države iščejo šolo, ki bi bila v moči razviti kmetškemu stanu svojo osebo kulturnost in civiliziranost;

Psihološka dejstva zahtevajo, da kmetško duhovno delo uravnovesi šola, katere delo naj traja dvanajst let, to je od osmega do dvajsetega leta starosti;

Kmetška šola mora pomagati kmetu, bodočemu delavcu in posestniku zemlje razviti samostojni razum in voljo do dela;

V vsakoletnem državnem proračunu naj bo odmerjena vsota za šolanje slehernega državljanca od osmega do dvajsetega leta starosti. Kdor pa odide v srednjo ali kako drugo šolo, naj nosi vse stroške sam.

Glavne navedene točke si zamišlja upravitelj tečaja izpolnjene v sledeče organizirani šoli:

En učitelj in ena šolska soba prejemata letno okoli sto otrok od 8. do 20. leta starosti. Razdeljeni pa bi bili na tri oddelke, v vsakem 4 šolska leta, to je 3×4 šol. leta, skupno 12 šolskih let.

Prvi oddelek 4 š. l. 40 otrok, 400 ur pouka na leto = 100 dni po 4 ure;

Drugi oddelek 4 š. l. 30 otrok, 300 ur pouka na leto = 60 dni po 5 ur;

Tretji oddelek 4 š. l. 30 otrok, 300 ur pouka na leto = 60 dni po 5 ur;

Torej 12 š. l. 100 otrok, 1000 ur pouka na leto ali 220 dni.

Torej bi v 12 letih vsak kmetški otrok, oziroma mladenič dovršil 4000 ur pouka.

Še o „Našem rodu“

Kakor smo čitali, se je število naročnikov »Našega roda« v tekočem šolskem letu zopet dvignilo in ustalilo na dostojni višini. Prepričani smo bili, da bo tako. Neglede na nastale posebne vzroke, je mogel opaziti vsak stalen ljubitelj tega mladinskega lista le majhno število naročnikov začetkom vsakega šolskega leta in velik napor, da se to število dvigne. Rekel bi, da razni apeli v tem smislu ne vplivajo ugodno in tudi potrebni niso. Kdo čita »Naš rod«? Po svoji vsebini ustreza v splošnem duševnem razviku otrok, v razredih višje narodne šole t. j. otrok, ki so na podeželskih šolah povečini — zadnja razreda celotna — do l. nov. vsakega šolskega leta oproščeni pouka. Šele z novembrom se more število naročnikov »Našega roda« določiti in ustaliti na posameznih šolah.

Kritika letošnjega »Našega roda«, ki ga uporabljamo kot razredno čtivo, bi bila na kratko ta, da je vztrajno premalo otroški. Odločiti se mora, kateri stopnji duš. razvoja otroka hoče predvsem ustrezati. Narava je začrtala pot duševnemu razvoju otroka; njenega načrta ni mogoče brez škode prezreti. Dru-

VSEBINA:

O napadih na učiteljstvo in njegovo organizacijo.

Učitelji protestirajo protiv pisanja

»Slovenca«.

Primer šolske organizacije za naš kmetski stan.

Še o »Našem rodu«.

Komunike glavnega odbora Jugoslov. učiteljskega združenja.

Božično zborovanje katoliškega učiteljstva.

Splošne vesti. — Osebnе zadeve. — Listi o učiteljstvu, šoli, prosveti in JUU. — Naša gospodarska organizacija. — Mladinska matica. — Učiteljski pevski zbor. — Stanovska organizacija JUU. — Novosti na knjižnem trgu.

V enem letu bi delal potemtakem učitelj v šolski sobi 220 dni; na vasi (stik z roditelji) 100 dni. Letnih počitnic bi imel 45 dni.

Prvi oddelek bi imel pretežno pouk v času od prvega aprila do 30. septembra, a manj v času od 1. okt. do 31. marca. Drugi oddelek bi imel vseh 60 dni od 1. okt. do 31. marca, ali vsaj pretežno. V istem času bi imel pouk tudi tretji oddelek. Tako bi delali učitelji pozimi v razredu tedensko 5, 6 ali celo 7 dni, poleti pa 4 do 5 dni. V dneh kadar ne bi bilo šolskega dela in ne počitnic, bi delal na vasi. V času od 1. okt. do 31. marca morajo biti dnevi čim bolj izčrpani za šolsko delo in to celo prazniki in nedelje. V poletnih dneh pa čim manj v razredu, zato pa tem intenzivnejše na vasi. Dnevno bi prišel v šolo samo en oddelek. Če pa bi interes vasi in pouka bil drugačen, pa bi prišla tudi dva oddelka.

Delo v oddelkih.

V tretjem in drugem oddelku delajo vsa šolska leta skupno, a snov bi se razdelila na 4 dele tako, da prihaja posamezni del le vsako 4. l.

V tem odstavku zanika tako zvano učenje, se navdušuje za pedagoški optimizem pri mladini in njihovih starših, ter dokazuje da vse gradivo in vaje so le cilj in sredstvo dela pri obogatitvi duha in njenih vrlin za vse ljudi in vse njihovo življenje. Vse spretnosti, sposobnosti, navade, nazori, načela in principi morejo omogočiti samostojnost posameznika v mišljenju, uporabi znanstva in njegovega sredstva.

Nadalje razpravlja o izključitvi sugeriranja in oduševljenja za mistično in romantično podvrženostjo kmetškega človeka tuji pameti in volji.

Upravitelj tečaja g. dr. Turjić je predložil merodajnemu mestu tudi svoj načrt pravilnika za zimske kmetško nadaljevalne tečaje, ki naj bi stopil v veljavo za vso državo. O slovenskih kmetško nadaljevalnih šolah, katerih izkustva so že prav bogata, pa se je izogibal vsake debate. Ob priliki nekega mojega vprašanja mi je sicer priznal visoko vrednost slovenskega šolstva, a s pripombo, da finančni in drugi vzroki onemogočujejo razširjenje takega načina šolstva tudi na ostale dele naše države.

Vprašajmo se:

Ali je osemletno šolsko obveznost, ki je z zakonom o narodnih šolah od leta 1929. bila razširjena na vse dele države, res nemogoče izvajati, da iščemo nova pota? Pota, ki krejijo dosedanje prakso in izkustva v okove 16ih tednov istocasnega dela s 4 šolskimi leti v prvem oddelku in pri progresivni razdelitvi snovi.

Z ozirom na dejstvo, da se v praksi izvaja osemletna šolska obveznost le v primorski in dravski banovini popolnoma in dosledno, bo treba budno paziti, da boljše ne bo zamenjamo s slabšim.

Vollmaier Karel.

	Lani:	Letos:
Sv. Ana v Slov. gor.	29	41
Sv. Anton v Slov. gor.	5	15
Sv. Benedikt v Slov. gor.	30	15
Sv. Jurij v Slov. gor.	18	19
Sv. Lenart v Slov. gor.	74	100
Lokavec pri Cmureku	28	32
Sv. Trojica v Slov. gor.	52	48

Videti je, da se število naročnikov »Našega roda« drži stalno na določeni višini ter se celo dviga. In tako je prav! A. Ferlinc.

Komunike

glavnega odbora Jugoslov. učiteljskega udruženja

Glavni odbor Jugoslovenskega učiteljskega udruženja je na svojih sejah 30. in 31. dec. 1935 po poročilih predsednika in ostalih funkcionarjev glavnega odbora o vprašanih stanovske, prosvetne in šolske politike, soglasno ugotovil:

1. Da je v moralnem, pravnem in materialnem pogledu zaštite članstva ukrenil izvršni odbor vse, kar je bilo v teh prilikah mogoče.

2. Da je pogumno poseganje predsednika glavnega odbora tov. Dimnika v te probleme izzvalo simpatije in spoštovanje vsega učiteljstva.

V pogledu nadaljnjega dela.

1. Izvršni odbor bo v smislu skupščinske deklaracije še nadalje vodil akcijo, da zagotovi: svobodo otroka v šoli, da bi se razvile vse sposobnosti in moči, ki počivajo v njem, — nato bo deloval, da se realizirajo vsi principi: pouk v narodnem jeziku, znižanje števila učencev v razredih, ustanavljanje šol za defektne otroke, obvezno osemletno šolanje brez izjeme, izvedba splošne in strokovne izobrazbe in vzgoje po sodobnih principih, preprečitev izkoriščanja otrok za fizično delo, socialno zdravstvena zaštita otrok, brezplačno šolanje in oskrbovanje otrok s šolskimi potrebščinami.

2. Izvršni odbor se bo še nadalje brgal za svobodo šole in šolske organizacije — za realizacijo principov: ustanavljanje in sodelovanje pri prosvetnih ustanovah vseh vrst, ekonomska sigurnost in neodvisnost šole, demokratizacija in avtonomija šolstva. Deloval bo na to, da bodo zahteve šolskih predstavnikov upoštevane v vseh zakonodajnih in avtonomnih korporacijah in to glede prosvetno šolskih vprašanj in ločitve šole od vseh faktorjev, ki ovirajo njen razvoj.

Učni načrt in program ne ustreza popolnoma niti modernim pedagoškim principom niti smotru šole.

Monopolizacija učbenikov se protivi principom tekmovanja v kulturnih vprašanjih, ki prinašajo progres. Radi tega nalaga glavni odbor izvršnemu odboru naslednje: Izvršni odbor naj priredi idejno skico učnega načrta in programa za nižje in višje razrede osnovne šole, razpiše natečaj in odredi nagrade.

3. Sedanji sistem namestitev in premeščanj učiteljstva škodi tudi narodu; zato se za sanacijo teh razmer odobravajo že podvzeti koraki in se zahteva, da se v tem smislu nadaljuje, a še posebej, da se zahteva intervencijo najvišjih čuvarjev državnih interesov.

Izvršni odbor bo vztrajal na tem, da se zagotovi učiteljstvu svoboda pri delu za spopolnjevanje v sodobnega in dobrega vzgojitelja; deloval bo za učiteljsko akademsko izobrazbo, pedagoško neodvisnost, ekonomsko socialno preskrbo, stalnost v službi, državljansko enakopravnost in svobodo.

4. V dosegu navedenih smotrov bo deloval izvršni odbor na to, da se sprejmejo:

- a) novela zakona o narodnih šolah;
- b) novela uradniškega zakona, s katero se vrnejo izgubljene pravice in se v pragmatič-

nem pogledu vzpostavi stanje, kakršno je bilo leta 1923, s popravkom vseh pomanjkljivosti, ki so se pokazale pozneje.

5. V pogledu spremembe uredbe o reguliranju druginjskih doklad ugotavlja glavni odbor, da tudi z njo niso odstranjeni osnovni razlogi zaradi katerih je ta izzvala upravičeno nezadovoljstvo — ker:

a) še nadalje prizadeva ekonomsko šibke, med tem, ko se veliki prejemki visokih funkcionarjev sploh ne zmanjšujejo, ali se komaj dotikajo;

b) je naperjena proti zakonu in družini, ker državnim uslužbenecem zgubi toliko več, v kolikor večjo družino ima. Še posebej je z njo prizadeta žena — učiteljica.

c) prinaša posredno škodo javni morali, javnemu redu in pravni sigurnosti sploh, ker se ve, da so ti odvisni od ekonomsko preskrbljenih in vestnih uradnikov.

č) Po vsem tem ni uredba samo uradniški, nego splošni — nacionalni in državni problem.

d) ker prejemajo učitelji in učiteljice v ogromnem številu srezov redno zadnji plačo, se prihaja do prepričanja, da se jih vede omalovažuje in dovaja v neprijetni položaj.

6. Da bi bila akcija izvršnega odbora učinkovitejša, še predlaga:

a) da se s pomočjo sekcijških odborov oživijo vsa društva in organizacije. Izvršni odbor bo po vseh aktualnih vprašanjih — v kolikor ne bi bilo mogoče potom tiska — obveščal svoje članstvo v okrožnicami. Društva bodo iz svoje srede takoj izvolila dopisnike in referente za tisk. Propaganda in čitanje organizacijskih listov je moralna obveza vsakega člana.

b) Določbe o častnem razsodišču naj stopijo takoj v veljavo.

c) Napram odborom, ki ne izvršujejo polnovredno društvenih odlokov, naj se uporabijo pravila in poslovnik.

č) Preda naj se častnemu razsodišču vse one, za katere se ugotovi, da so se s svojim netovariškim delom pregrešili proti pravnim in moralnim interesom svojih tovarišev (s premeščanjem i. dr.) in delovali na slabljenju ugleda organizacije.

7. Glavni odbor sprejema z zadovoljstvom na znanje sklep izvršnega odbora, sprejet v soglasnosti z ministrstvom za zunanje zadeve in ministrstvom prosvete, da se leta 1936, vrši v Beogradu internacionalni učiteljski kongres v zvezi s pedagoškim tednom, ker se bodo ob tej priliki okrepile tudi vezi vseslovenske učiteljske zveze.

8. Izvršnemu odboru se nalaga, da tudi še nadalje deluje na snovanju socialnih ustanov, posebno na snovanju fonda za samopomoč.

9. Glavni odbor, predstavnik celokupnega jugoslovenskega učiteljstva — je globoko ganjen z veliko pažnjo svojih tovarišev — gospe Mare in gospoda Milana Rabrenovića izkazano s tem, ker sta darovala jugoslovenskemu učiteljstvu kompleks zemljišča v Banji Koviljači in na ta način ustvarila trajno zadužbino, dostojno največjih in najplemenitejših ljudi naših vrst.

Beograd, 1. januarja 1936.

Božično zborovanje katoliškega učiteljstva

»Slovenec« z dne 29. dec. 1935, št. 299 prinaša na 5. strani pod naslovom »Božično zborovanje katoliškega učiteljstva« med drugim tudi sledeče:

Ban. šol. nadz. v p. F. Lužar je v kratkih besedah povedal, da sta se vse dotlej min. ref. F. Erjavce in ban. šol. nadz. I. Štrukelj z vso močjo zavzela za popravilo krivic in predlaga nastopno izjavo, ki naj se da na glasovanje današnjemu zboru: Prizadevanju min. ref. Erjavca in ban. šol. nadz. Štruklja, da se preganjanemu učiteljstvu popravijo krivice, izreka mo žalvalo in zaupanje, obenem pa obsojamo vso gonjo in intrigantstva proti navedenima in proti izvršitvi vladnega programa za popravilo krivic. Velikanski aplavz je pričal o sprejetju celotne izjave in na vprašanje predsednice, kdo glasuje za, so se dvignile vse roke navzočih.

V kolikor naj bi se gornja izjava, z ozirom na tozadevne izpade v zadnjem času proti sekciji JUU s strani »Slovenca«, nanašala tudi na sekcijo JUU za dravsko banovino, jo moramo najodločneje odkloniti ter izjaviti sledeče:

Povsem deplasirano je, da se skuša deliti učiteljstvo v grupe na verski osnovi in se z označbo »katoliško učiteljstvo«, drugi del učiteljstva v Sloveniji nehoti označuje kot »nekatoliški«. Vzamemo to na znanje, a ostajamo tudi v praksi nadalje na osnovi, ki je za člane JUU odredena v »Deklaraciji«, sprejeti v Celju leta 1926, in na glavni skupščini JUU v Sarajevu leta 1935: da »življenjski interesi stanu in šole zahtevajo samo eno stanovsko-politično organizacijo za vse učiteljstvo v državi ter je smatrati za kvarno vsako stanovsko opredeljevanje učiteljstva na strankarsko politični, verski ali plemenski osnovi«.

V kolikor se za člane JUU dosedaj ni dovoljno izjavljalo gornje stališče, bo treba v bodoče zahtevati večje doslednosti s strani članstva JUU.

Nadalje moramo odbiti vsako izigravanje, kakor bi JUU bilo proti popravilu krivic. Izjavljamo, da je JUU samo storilo in zahte-

valo, da se krivice popravijo že pred kampanjo »Slovenca« proti JUU. Ne more se pa strinjati z vsem, kar se hoče skriti pod plašč krivic in da bi se skušale ustvarjati nove krivice. Tudi se ne more strinjati, da se izkoristi popravilo krivic za protekcionistiško premeštev gotovih izvolencev, na škodo mnogih upravičenejših, ki se jim s takim postopkom odvzame možnost kompetence za prosta mesta. Te svoje zahteve opira JUU na svoje enako stališče in enak postopek v preteklosti.

Tudi moramo odklanjati »obsodbe gonje in intrigantstva« v pogledu izvršitve vladnega programa za popravilo krivic, v kolikor bi se ta očitek nanašal na JUU in smo primorani izjaviti:

Da je JUU takoj ob nastopu sedanjega režima ponovno predložila vse krivične premeštitve, v kolikor so se člani JUU obrnili za zaščito nanj, na merodajna mesta, med njimi tudi g. min. dr. Antonu Koroščku ter bo odločno podprla vsak vladni program za popravilo krivic. Ob tej priliki moramo naglasiti, da so med krivičnimi premeščitvami nekatera, ki imajo absolutno značaj političnega — premeščanja, a jih »Slovenec« ne omneja, kakor Ivanjšič, Jenko, Kosova i. dr. ter zahtevamo tudi popravilo teh krivic.

Končno moramo v pogledu članov JUU izjaviti, da se neupravičeno odvajajo od svoje stanovske organizacije, v kolikor hočejo izven nje reševati stanovska vprašanja. Sekcija JUU je pripravljena v stanovskem okviru odgovorjati za vsak primer, ki ji je bil dostavljen, kaj je storila in se je vedno trudila očuvati najobjektivnejše postopanje napram članstvu. Zato upravičeno zahteva, da se tudi člani zavedajo svojih dolžnosti do nje.

Za sekcijo JUU za dravsko banovino
v Ljubljani, 31. decembra 1935.

Predsednik: Ivan Dimnik, s. r. Tajnik: Metod Kumelj, s. r.

Splošne vesti

— Državna izpitna komisija za sreske šolske nadzornike, V 11. zvezku »Prosvetnega glasnika« je pod O. n. br. 66.972 priobčeno sledeči odlok: Na predlog kraljevske banske uprave v Ljubljani IV. br. 7758/5 od 12. oktobra 1935 in v zvezi prejšnjega odloka O. n. br. 47.639/35 odločam, da se postavi za člana izpraševalca državne izpraševalne komisije za zvanje sreskega šolskega nadzornika namesto Skulja Andreja in Drnovška Frana, ki sta razrešena dolžnosti banskih šolskih nadzornikov, Štrukelj Ivan, v. d. banskega šolskega nadzornika, ki bo izpraševal šolsko zakonodajo in administracijo. — Minister prosvete: Dobr. Stošovič s. r.

— ČLANSTVU JUU SRESKEGA DRUŠTVA LJUBLJANA VZHODNI DEL. Ker dnevno prejemam proteste članstva, da se ne bo udeležilo zborovanja 9. I. 1936. v Ljubljani, sem primoran zborovanje odgoditi na nedoločen čas. Kosin, predsednik.

† Vendelin Sadar. V torek 31. decembra je v Ljubljani nenadoma umrl tov. Vendelin Sadar upokojeni učitelj. Pokojnik je bil dolgoletni član nadzornega odbora »Učiteljske tiskarne«, bil je tudi dolgoleten član načelstva in blagajnik »Hranilnice in posojilnice učiteljskega konvikta« v Ljubljani. Dobra in delovna tovariša ohranimo v najlepšem spominu. Prizadetim naše sožalje.

† Nenadoma je umrl tov. Ljubomir Poje, učitelj v Safarskem pri Ljutomeru. V ponedeljek 16. decembra je še poučeval, v torek 17. decembra pa je, prepeljan v bolnico v Mursko Soboto, nenadoma umrl. Dobrega mladega tovariša, ki je imel komaj 35 let življenja in 15 službenih let, ohranimo v prijaznem spominu.

Gg. učiteljicam. Uredništvo in uprava »Ženskega sveta« se najtopleje zahvaljujeta cenj. gg. učiteljicam, ki so takoj po ukinutvi solidarnosti obveznega nastopa svoje stanovske organizacije dokazale, da pravilno cenijo vrednost »Ženskega sveta«. Vse odpovedi, ki jih je prejela uprava od gg. učiteljic, so

se zopet preklicale ter je, nasprotno, sedanje število naročnic še celo narastlo, in to prav po prizadevanju gg. učiteljic. To nam dokazuje, kako priljubljen je »Ženski svet« v učiteljskih krogih.

Cenjene gg. učiteljice prosimo, da nam ohranijo svojo naklonjenost tudi v bodoče; prosimo jih, da priporočajo »Ženski svet« povsod, kjer ga še nimajo, posebno med svojimi kolegicami. V nobenem razredu bi pri ročnem delu ne smele manjkati priloge »Ženskega sveta«. Kolikor bo v naši moči, bomo rade upoštevale nasvete gg. učiteljic, ako bi kaj želele, kar bi jim koristilo pri šolskem pokolu ročnega dela. Znan nam je težaven položaj našega učiteljstva in nikakor nečemo lista vsiljevati. Priporočane pa smo, da koristi, ki jih imajo naročnice od »Ženskega sveta« daleč presegajo stroške za njegovo naročnino.

Da je »Ženski svet« res v pravem pomenu besede ženski list, je pokazal tudi pri načrtu za podelitev nagrad rednim plačnicam za leto 1936. Razpisal je za enkrat 100 nagrad, katerih pa ne bodo deležne le one, ki plačajo naenkrat celoletno naročnino, marveč tudi one, ki jo plačujejo četrtletno, saj bo prav tem nagrada v prvi vrsti dobrodošla.

— Opozorilo dolžnikom. Akcija za ustanovitev društva dolžnikov je v toliko napredovala, da se bo prihodnji mesec sklical ustanovni občni zbor. Zato se vabijo vsi zainteresirani iz vseh stanov, da prijavijo svoj pristop. — Obenem se naprošajo vsi oni, ki bi bili pripravljeno prevzeti za svoj okraj ali občino poverjeništvu, da to sporoče pripravljalnemu odboru. Ako sami ne bi mogli prevzeti poverjeništvu, so naprošeni, da prijavijo naslove oseb, ki bi prišle za to v poštev. — Svoj pristop pa naj prijavijo vsi, ki vidijo v snujočem se društvu dokaz samopomoči ter prvi korak k uresničenju naših zahtev po omiljenju neznosne gospodarske krize oziroma stiske. — Prijave naj se naslovijo na Pripravljalni odbor Društva dolžnikov v Ljubljani, Škrabčeva ulica 9.

Osebne zadeve

—i Za sreske šolske nadzornike so imenovani: Vinko Rupret, šolski upravitelj v Smledniku, za kranjski srez; Ferdinand Bobič, vadniški učitelj v Mariboru, za Maribor levi breg; Leon Cepuder, vršilec dolžnosti sreskega šolskega nadzornika za Ljubljano okolico je postavljen za sreskega šolskega nadzornika Maribor desni breg; Ivan Mihler, vršilec dolžnosti sreskega šol. nadzornika za Ljubljano okolico je razrešen dolžnosti.

—i Prestavljeni so ti-le učitelji in učiteljice: Franja Golmajer-Sušnik iz Brežic v Ljubljano, Marija Pleško z Vrhneke v Ljubljano, Helena Kelhar-Črne iz Moravč v Ljubljano (dodeljene so novo ustanovljeni gostilničarski šoli v Ljubljani), Miroslava Čekada iz Dragatuša k Sv. Jederti, Jožica Bitenc-Križnič iz Murske Sobote k Sv. Juriju ob juž. žel., An-

tonija Müller iz Zabrda v Železnike, Marija Seliskar iz Planine v Doličeh, Franja Bernot-Golob z Dobrave v Ljubljano, Rudolf Piculin iz Vel. Laše v Kočevje, Vera Šantič-Bajič iz Loškega potoka v Ljubljano, Vladimira Engelman iz Senovega v Maribor, Josipina Borštnar iz Žiž v Maribor, Ana Kreft-Špan iz Vojnika v Ljubljano, Jožef Uran iz Narapelj v Poljanah. Iz službe je bil odpuščen Alojzij Zihert iz Trzina zaradi odslužitve kaderskega roka, kakor tudi Joža Mivšek iz Loke pri Žuslu. Učiteljici Rozaliji Česnik od Sv. Miklavža je sprejeta ostavka. Ani Welley-Fonda, kontraktualni učiteljici v Selih pri Kamniku, je prenehala kontraktualna služba.

—i Upokojena je Pavla Delak, učiteljica v Radvanju.

Cisti

o učiteljstvu, šoli, prosveti in JUU

—i »Slovenec« od 20. XII. objavlja pod naslovom »JUJ in premeštitve učiteljstva dve okrožnici, ki jih je razposlalo Uduženje onim učiteljem, ki so prejeli od banov. šol. nadzornika poziv, naj vložijo prošnje za nova mesta. V članku napada Uduženje, češ, da je ob krivicah prejšnjih režimov molčalo, zdaj pa, ko se hočejo krivice popraviti dviga viharje prahu.

—i »Domoljub« z dne 18. XII. govori v uvodniku »Naše meščanske šole« o potrebi meščanskih šol. Vsak okraj bi moral imeti — po mnenju člankarja — svojo meščansko šolo in vsaka šola bi morala imeti svoj poseben načrt. Današnja meščanska šola ne odgovarja namenu. Ona je le tvornica za nižje uradništvo, katerega imamo preveč. To je za to — pravi člankar — ker pri urejevanju ustroja naših meščanskih šol nima ljudstvo nobene besede.

—i Mariborski večernik od 18. XII. govori o unifikaciji šolskih knjig in pričakuje, da bo sedaj JRZ unifikacijo preprečila. — V isti številki poroča list pod naslovom »Križi in težave naših vzgojiteljev« podrobno o učiteljskem zborovanju v Slovenski Bistrici.

—i Volksstimme z dne 19. XII. piše o deputaciji, ki je šla v Beograd, da protestira proti monopolizaciji šolskih knjig.

—i Glede unifikacije knjig, se je razvila med »Slovenec« in »Jutrom« srdita polemika. »Jutro« od 20. XII. pravi, da se je »Slovenec« oklenil krčevito neke notice v sara-jevskem »Pokretu« kot dokaz, da so Pohorci za unifikacijo šolskih knjig, ki naj služi v počasno likvidacijo slovenskega jezika. »Jutro« pa trdi, da list ni glasilo Pohorcev, ampak svobodna tribuna. Glede šolskih knjig pa pravi »Jutro«, da je treba samo poteze peresa, pa je zadeva rešena in za trajno pokopana v prašnih arhivih ministrstva prosvete.

—i Glede preganjanja našega tiska na Koroškem piše »Jutro« z dne 20. XII. mimo-grede v podlistku »Skok na Koroško stran«, da je v istem času, ko je dovoljena v Jugoslavijo habsburgovska »Reichspost« in so pri nas nekateri v groznih skrbah, da se bo slovenska mladina na Koroškem pohujšala, če dobi po nesrečnem naključju v roke »Naš rod« namesto »Lučke« in »Zamorčaka«, je v nevarnosti da plača potnik, ki ima zavite copate ali kravate v »Jutro« ali »Slovenski narod« 2000 Din globe.

—i O militaristični sovjetski vzgoji, ki se začneja pri otroku tako rekoč takoj pri rojstvu piše »Straža v viharju« od 15. XII.

—i O vzgajanju narodne zavesti ima »Slovenija« od 20. XII. daljši uvodnik. Člankar je proti ilirizmu in slovenstvu na obroke kot pravi, da se ga uvaja že v prosveto, v upravo in politiko. V članku je pohvaljena tudi Zgledova študija o posestnem razmerju v Halo-zah, ki da pove »več kot vse nacionalistično kričanje o ogroženosti severni meji«.

—i Mladinsko prilogo dobi tudi marksistični mesečnik »Svoboda«, ki se po novem letu vsebinsko in oblikovno čisto prenovi.

—i Komunistično organizacijo so odkrili med dijaštvom v Zagrebu. Imela je svojo tiskarno in veliko množino propagandnega materiala in podroben načrt za sabotažo obstoječega šolstva. (»Delavska politika« z dne 21. decembra.)

—i Šola naš največji sovražnik na Koroškem. Pod tem naslovom prinaša »Prelom« daljši članek o žalostnih razmerah na tako zvanih utrakvističnih šolah, kjer se uporablja slovensčina samo prve dni kot zasilno sredstvo.

—i Članek proti temu, da bi imeli učiteljskiški dostop tudi na druge stroke filozofije razen na pedagogiko je izšel v »Akademskem glasu« z dne 16. XII.

—i O imenovanju novih nadzornikov piše »Slovenec« od 22. XII. V isti številki lista so zabeležene tudi nekatere premeštitve učiteljev pod naslovom »Iz učiteljske službe«.

—i Proti monopolizaciji knjig piše tudi »Slovenec« od 22. XII. in trdi, da monopolizacija knjig ne izboljša in ne poceni, pač pa narobe.

—i O komunistični propagandi med srednješolci priobčuje »Jutro« od 21. XII. daljši članek, kjer objavlja predvsem poročila zagrebške policije z navodili komunističnega vodstva, kako naj se borijo srednješolci proti prosvetnim oblastim.

—i O akciji proti monopolu šolskih knjig in zvezkov, ki so jo začele gospodarske in kulturne organizacije poroča obširno tudi »Jutro« od 22. XII.

—i O komunistični agitaciji na srednjih šolah in nepravilni borbi proti komunizmu piše »Jutro« od 22. XII. Podoben članek je

izšel tudi v »Glasu naroda« od 22. XII. Zanimiv članek o tem ima tudi beograjska »Pravda«, ki razglablja, zakaj je med aretiranimi dijaki toliko sinov bogatih Judov in razlaga to paradokso dejstvo kot snobizem. Čudi se pa, da ti pretkani računari igrajo »va banque«. »Pohod« z dne 23. XII. govori v članku Mladina in uedinjenje o komunizmu med našimi dijaki in se čudi, da šolska oblastva tako obzirno in neodločno postopajo pri zatiranju komunizma na šolah.

— I O težkih razmerah, v katerih živijo ponekod učiteljice, prinaša »Pohod« od 23. XII. članek o učiteljici iz Slov. Bistrice, ki je prišla zato ker so jo obrekovali, v spor z župnikom in posebno še z njegovo kuharico in bo najbrže premeščena.

— I Glede unifikacije šolskih knjig objavlja »Slovenec« z dne 23. XII. članek »Naša prosvetna politika«, kjer pravi, da so se naše gospodarske in kulturne organizacije v Beogradu potegnile zato, da se natečaji za te knjige preprečijo, ker pomeni unifikacija nevarnost za slovenski jezik in atentat na slovensko bitnost. Obraca se tudi na slovenska člana v Glavnem prosvetnem svetu, da se upre izvedbi takega natečaja.

— I Proti »Učiteljskemu tovarišu« in JUU prinaša »Slovenec« z dne 27. XII. pod naslovom »Učiteljski tovariš, učiteljstvo in naše ljudstvo« kratek, a strupen članek, kjer pravi, da naš list zdaj obupno zavija oči zaradi dozdevnega preganjanja učiteljstva, da uganjajo učitelji na svojih zborovanjih demagogijo, da se niso niti zmenili, ko so bili preganjani najboljši ljudje v dobi JNS in da je največ podlih denuncijacij proti tem izšlo baš iz učiteljskih vrst.

— I O gradnji nove šole v Kranju in o slabem gospodarstvu, piše »Gorenjec« od 24. XII. v članku »Šola, »Prevola«, vodovod in regularni načrt«.

— I O uradniškem problemu, uradniški stalnosti in znižanju plač piše »Naš glas«, od 15. XII. v treh člankih, ista številka piše tudi o prizadevanju, da bi prišla Maribor in Celje v I. draginjski razred.

— I O kulturno-prosvetnem delu v gasilstvu je prinesel daljši referat Gačnik v 12. št. »Gasilca«.

— I Nekaj zanimivih misli o šoli in domu prinaša »Nova doba« od 25. XII.

— I Kako naj šola dela za prerojenje naše vasi in begu učiteljstva z dežele v mesto in njega vzrokih piše K. Hafnerjeva v 1. št. »Mladike«.

— I O tem, kdo ima pravico do vzgoje mladine, piše pod naslovom »Za svobodo krščanske šole« »Domoljub« od 23. XII., isti list piše tudi o komunizmu v srednji šoli.

— I O problemu upravne decentralizacije piše precej izčrpno bivši podban dr. Pirkmajer v listu »Misel in delo« št. 2. Glede izdatkov v resoru prosvete — pravi — da gredo po večini za osebne prejemke osebja, ki bi se mogli prenesti na pokrajinske, a vodstvo in nadzorstvo prosvete, visoke šole, prosvetna politika in zakonodaja bi morale ostati v rokah centrale.

— I O reformi učiteljskih šol prinaša ista številka daljši članek, ki izvni v takle zaključek: Vprašanje učiteljskih šol se ne sme reševati izolirano, ampak le organizirano v okviru celokupnega našega srednjega in visokega šolstva.

— I Nekaterih člankov in citatov iz »Učit. tovariša« se dotakne ista številka lista tudi na platnicah pod naslovom »Učiteljci«.

— I Učiteljstvo včlanjeno v »Sloškovni družbi« je zborovalo za Božič. Navzoči so izrekli min. ref. Erjavcu in ban. šol. nadzorniku Struklju — v zadevi znanih pisem za premešitev — popolno zaupanje in so obsojali borbo JUU proti načinu teh premešitev. (»Slovenec« 28. XII.) Ista številka lista prinaša še en članek v tej zadevi pod naslovom »Še: JUU in premešitev«. Članek končuje nadvse zanimivo, in sicer tako-le: Bolje je, da se JUU v popraviljanje krivic ne spušča, ker to je preveč glasno vpitje, da morda — krivice odobrava.

— I Plače učiteljic na Angleškem so nižje od plač učiteljev. Za učitelje in profesorje na privatnih zavodih ni predpisana nikakva zakonita izobrazba in je lastniku zavoda prosto dano, da nastavi, kogar hoče. (»Slovenec« 28. XII.)

— I Glede preganjanj slovenskega učiteljstva, ki so se vršila v eri 1932-34, ko je divjala po Sloveniji JNS — kot pravi »Slovenec« — odgovarja »Jutro« od 28. XII., ki pravi, da je bilo v tej dobi najmanj preganjanj. Pač pa da je bilo nad 400 novih nastavitvev.

— I Nekaj učiteljskih premešitev objavlja »Slovenec« od 28. XII.

— I Popravek, ki ga je poslalo JUU na znane napade »Slovenca« na Udruženje objavlja »Slovenec« z dne 28. XII.

— I Nov napad na JUU prinaša ista številka »Slovenca« v obliki poročila iz učiteljskega zborovanja v Ljutomeru. Tu se očita Udruženju, da zbira prispevke v vsej banovini zato, da imajo nekateri gospodje priboljške in da je molčala in odobrvala ob persekucijah JNS, če je šlo za učitelja krščanske misljenja. Dopisnik, ki naj bi bil učitelj, zahteva enakopravnosti ali pa grozi z izstopom.

— I O higieni v šoli prinaša nekaj zbadljivih opazk »Murska krajina« 29. XII. v članku »Mimo nas«, kjer izvemo, da je na osnovni šoli v Murski Soboti obbolelo na mumsu polovica otrok.

— I Proti monopolu šolskih knjig sta se izrekla tudi »Kmeti list« od 27. XII. in »Trgovski list« z dne 24. XII.

— I O organizaciji šolstva v Jugoslaviji zaključuje v 12. štef. »Samouprave« dr. H. Šteska daljšo razpravo. V tej številki govori

o strokovnem šolstvu, o upravi in nadzoru nad šolami ter o skrbi za znanost in umetnost izven šol.

— I Fond za nastavitvev brezposelnih učiteljev, ki se je ustanovil v skupščini I. 1933., se mora vrniti v celoti narodni skupščini, ker se ni uporabil v te namene, (tako je sklenil administrativni odbor — kot piše »Slovenec« z dne 28. XII.).

— I Če se hočemo rešiti komunizma, pravi »Slovenec« od 28. XII., moramo Slovenijo pokristjaniti, vlti moramo borbeno krščansko v šolo, na univerzo, v učbenike in časopise.

— I O reformi pouka na meščanskih šoli ima ob sprejemu novega učnega načrta »Slovenec« z dne 28. XII. članek, ki izvni v to-le zahtevo: Pustite nam izhojeno pot in dalj vam bomo človeka, kakršnega danes potrebujemo.

— I Glede utrakvističnih šol na Koroškem in o zatiranju koroških Slovencev sta v »Ponedeljskem Slovincu« od 30. XII. dva daljša članka.

— I Kulturno avtonomijo ponujajo — kot poroča »Poned. Slovenec« od 30. XII. — Slovencem na Koroškem celovške »Freie Stimmen«. S tem naj bi se rešilo tudi delikatno šolsko vprašanje.

— I »Slovenčev« pisanje, češ da se je pričelo JUU brigati za svoje člane šele sedaj, dočim ni imelo poguma protestirati proti preganjanju učiteljev pod bivšimi režimi, so soglasno obsodili na seji predsednikov sreskih društev v drinski banovini. Na seji je bilo ugotovljeno, da je JUU vedno in pod vsakim režimom branilo svoje člane neglede na politično pripadnost in da ni osrednje vodstvo Udruženja zanemarilo niti enega slučaja pritožb svojih članov. (»Jutro« 29. XII.)

— I Novi krajevni šolski odbor v Ljubljani: dr. Adlešič (preds.), Novak, Babnik, dr. Klinar, Vider, Jenko. Za obrtno - nadaljevalne šole: dr. Adlešič (preds.), Zupan, Martinčič, Vider. (»Slovenec« 31. XII.)

— I Proti okrnjevanju narodne in kulturne samobitnosti, proti monopolizaciji knjig in za izpremembo zakona o učbenikih iz I. 1929. je bil soglasno sprejet predlog dr. Kamušiča na seji ljubljanskega občinskega sveta 30. decembra.

— I Monopolizacija knjig še ni aktualna, take informacije je prejel dopisnik »Slovenca« v ministrtvu. (»Slovenec« 31. XII.)

— I Učiteljstvo ne pozna zemljepisja, to nam hoče menda dokazati »Slovenca« od 28. XII. v notici »Cvetje iz šolskega letaa«, kjer pravi, da je učiteljica na Senjaku zapisala v dijaško knjižico v rubriki rojstni kraj — Ljubljana — savska banovina. Ker Senjaka ni ne v naši banovini pa tudi ne v naši državi, eksistira najbrže tudi omenjena učiteljica samo v fantaziji »Slovenije«.

— I Novega okrajnega šolskega nadzornika v Kranju g. Rupreta pozdravlja z veseljem »Gorenjec« od 30. XII. kot človeka, ki je moral dolgo skrito delati v korist slovenski mladini.

— I Novo vzporednico pri otroškem vrtcu v Gradcu pri Litiji so otvorili. (»Slov. narod« 30. XII.)

Naša gospodarska organizacija

»DOM UČITELJIC« V LJUBLJANI.

Ta zadruga se je I. 1932. preosnovala iz »Društva učiteljic«.

Namen ustanove je, zbirati sredstva za gradnjo doma učiteljic. V njem bi imele stanovanje tovarišice; nekaj opremljenih sob bi bilo na razpolago učiteljicam, ki bi se mudile v Ljubljani in bi potrebovale prenočišče. Samskim učiteljicam bi dom nadomeščal družinski krog. To bi bil po načrtu glavni smoter, ki so si ga ustanoviteljice zamislile. Poleg tega pa čakajo to ustanovo še druge, širše naloge, ki se bodo pred uresničenjem pokazale kot potrebne.

Pomen takega doma pa se zrcali predvsem v osredotočenju in zbliževanju dela posameznih tovarišic, ki so raztresene širom naše lepe domovine. Z uresničenjem započete gradnje, bi se krepila samozavest učiteljic lastne zemlje. S to samozavestjo bi prišlo tudi do zbližanja z učiteljicami slovenskih in drugih držav. Dom bi pokazal našo ponosno učiteljico in njeno moralno silo.

Da je zadržno načelstvo delavno in res na svojem mestu, kažejo ravno poverjenice, ki jih ima zadruga že skoraj v vsakem srezu in so bile imenovane v smislu tozadevne okrožnice sekcije na vsa sreska učiteljska društva. Dolžnost teh poverjenic je, poskrbeti pri predsedstvu sreskega društva zagotovilo, da se bo ta ustanova tudi obravnavala na zborovanju.

Da bo možno sodelovanje vsem tovarišicam, tudi onim, ki jih tare gmotno vprašanje, se je zadržno načelstvo zedinilo za naslednji način zbiranja sredstev:

1. zadržni delež po 100 Din (izplačljiv naenkrat ali v obrokih);
2. pristopnina 5 Din in letna članarina 17 Din;
3. kamni v skupnem znesku 1000 Din, izplačljivi enkrat ali v obrokih, ali po mesečnih odtegljajih po 17 Din;
4. kamni v skupnem znesku 100 Din, izplačljivi enkrat ali v obrokih;
5. letne podpore po 10 Din;
6. bloki po 1 Din in 5 Din.

Najuspešnejše sredstvo so pač kamni po 1000 Din, ker le na ta način bo prišlo v do glednem času do gradnje doma.

Vsaka tovarišica, ki bi se natančneje hotela poučiti o tej zadrugi, dobi pojasnila pri poverjenici svojega sreskega društva, pri za-

družnem načelnistvu v Ljubljani (šola pri Sv. Jakobu) ali pa pri tajniku gospodarskega sveta sekcije.

—g Članom Učit. samopomoči. V teh dneh ste prejeli položnice za nakazilo članskega prispevka za 365. do 368. smrtni primer in upravnino ter rezervni sklad za I. 1936. Nakazilo znaša za samce 31 Din, za zakonske pare 61 Din. Umrli so sledeči člani: Dekleva Marija, Stožec, Dr. Romih Tomaž, Novo mesto, Supan Ignacij, Brežice in Fersch Josipina, Maribor. Zadržna uprava je razposlala opomine za zaostanke, ki so v zadnjih mesecih zelo porasli. Vljudno prosimo: Ne odlašajte z nakazili! Zaostanki so vedno večji, plačilo je težje, uprava ima dosti posla in skrbi, da more zadostiti s takojšnjimi izplačili posmrtnin. — Vem članom, podpornikom in prijateljem US želi uprava: Srečno novo leto!

—g Samopomoč učiteljskih otrok v Ljubljani r. z. z. o. z. Načelstvo naznaja, da je v letu 1935. zadržna izplačala 16 odpravnin v skupnem znesku 40.660 Din. Imen ne more javljati; kogar mika zvedeti imena, naj se obrne na načelstvo, Tyrševa cesta 17 ter priloži znamko za odgovor, pa mu bo načelstvo javilo imena. — Sedaj ste prejeli položnice, da z njimi poravnate upravnino v znesku 10 Din ter rezervo za podpore v znesku 5 Din in 1

Mladinska matica

—mm V božični številki »Jutra« piše knjižničar ene naših največjih knjižnic, »Delavske knjižnice« v Ljubljani g. Ciril Strukelj o tem, kaj čita povprečen ljubljane. Nas zanima predvsem, kaj najrajši čitajo otroci. O tem pravi: Otroci, ki še ne znajo čitati ali se šele uče, hočejo imeti živo ilustrirane pravljice ali pa knjige, kakor je n. pr. »Mladi risar«, ki vzbujajo njihovo domišljijo in željo, da sami rišejo in prerisujejo. V tem pogledu se čuti pri nas veliko pomanjkanje — kaj čuda, da so se tako priljubile knjige Mladinske matice. Pomagati si je treba z nemškimi izdajami.

Pri dečkih je Karel May še vedno prvi. Svenssonov »Nonni« se ni tako udomačil. Pustolovska snov je tista, ki mika čitatelja v teh letih.

Se slabše je pri nas preskrbljeno za deklice. Karel May ni zanje, od Sienkiewicza prihaja v poštev samo »Skozi pustinje«, no z »Bibi« Karin Michaelisove jim je bilo močno ustreženo. Toda kaj teh nekaj knjižic proti tolikemu povpraševanju?

—mm 4. številka »Našega roda« izide okrog 20. t. m.

—mm V oceni Pastircev piše Budal med drugim: Od Slomske preko Levstika in Stritarja do Ketteja, Zupančiča in Meška se je pri nas marsikaj izboljšalo, prav tako od začetnega »Vrtca« in »Zvončka« do »Našega roda« in »Mladinske matice«.

Bevkovi mladinski spisi se množijo kakor nemladinski. »Mladinska matica« je izdala že tretjo njegovo knjigo »Pastirca«. Nekaj drugih je izšlo v Gorici in Trstu. Glavni znaki Bevkove umetnosti bijejo iz vsake strani, iz vsake vrste: preprosto nizanje pokrajinskih in vremenskih vtiskov, naravno pribijanje trenutnih dogodkov in ugotavljanje razkosanih čuvstev, na videz sama enostavna dušeslovna drobnjav, nič zapletenega, zavitega, težkega — dokler se po par poglavjih mahoma ne zaveš, da si v mreži, v razburkanem vrtincu človeških prastrasti.

Ti trije pastirci, Ferjanč, Lenart in Blaže, imajo nekaj sorodnikov po Bevkovi vaških povestih in romanih, kjer so bolj stranske osebe. V tej knjigi so pomaknjeni v ospredje in odrasli so njih pritlikline: Matevž in Matevževka, gospodarji, starši in posli. Ko je zgodba že dobro napeta in zavozlana, ji pisatelj dvigne mikavnost s tem, da najmlajšega pastirca skrije in postavi na njegovo mesto

Učiteljski pevski zbor JUU

—pev Vsemu članstvu ponovno sporočamo, da je dne 2. do 5. januarja 1936. napovedani pevski tečaj preložen na poznejši čas. Ker »Učit. tovariš« med božičnimi počitnicami ni izšel, smo preložitve tečaja objavili v dnevnem časopisu. Te poti smo se poslužili, ker so se nekateri člani javljali za prenočišča, dasi je bil tečaj preklican v številki našega glasila, ki je izšla tik pred božičnimi počitnicami.

Da se porazgovorimo o našem nadaljnjem delu, smo skicali po dnevnem časopisu sestanek članstva dne 4. januarja 1936, ki se bo vršil ob 10. uri v Glasbeni Matici. Ta naš apel ponavljamo še danes ter prosimo vse, ki jim je delo zbora pri srcu, da se sestanka polnoštevilno udeležijo.

MEDNARODNI KONGRES ZA GLASBENO VZGOJO V PRAGI

Od 4. do 9. aprila 1936. bo v Pragi mednarodni kongres za glasbeno vzgojo, ki ga organizira, na predlog angleške glasbene sekcije, Društvo za glasbeno vzgojo v Pragi pod predsedstvom ministra dr. Kamil Krofta. Društvo za glasbeno vzgojo ima naloge, vzbuditi glasbeno razumevanje in gojiti glasbeno izobrazbo. Njeno delovanje podpirajo tri glavne sekcije:

I. Sekcija za mednarodne glasbeno-pedagoške odnose. (Predsednik: dr. Ferdinand Spišek, sekcijski šef v ministrtvu za šolstvo in narodno prosveto). Izgraditev mednarodnega središča za stremjenja na polju glasbene vzgoje. Sistematično opazovanje tega delokroga v inozemstvu. Osnovanje arhiva za zbiranje glasbenega materiala vseh kulturnih držav.

Din za poštino za vsakega zavarovanca. V letu 1936. bo treba plačati 7 odpravnin in sicer februarja 2, marca 2, novembra 1, decembra 2. — Vse učitelje(ice), ki imajo otroke stare od 3 do 10 let, poziva načelstvo, da jih zavaruje pri Samopomoči učit. otrok v Ljubljani. Odpravnina znaša okoli 2500 Din.

Lavrič Pavel, načelnik.

—g Za Socialni fond Viteškega Kralja Aleksandra I. Zeditelja so prispevala sledeča sreska učitelj. društva: Koprivnica, od venca 78 Din; »Kvarner« — Krk-Aleksandrovo, od venca 58 Din; Subotica, od venca 121 Din; Donji Miholjac, od venca 25 Din; Grocka, od venca 26 Din; Beograd I. šolski srez, od venca 127 Din; Litija, od venca 106 Din; Radovljica, od venca 124 Din; Maribor —levi breg, od venca 93 Din; Čajetina, od venca 8 Din; Bijelo Polje, od venca 64 Din; Caribrod, od venca 42 Din; Smarje 200 Din; Kranj 500 Din; Novo mesto 960 Din; Dravograd 485 Din; Škofja Loka 615 Din; Teslić 420 Din; Nova Kanjiža 300 Din; Koprivnica 500 Din. Skupaj 4.852 Din. Prej objavljeno 63.533 Din. Skupna zbrana vsota 68.385 Din.

—g V počastitev spomina pokojnega tovariša Vendelina Sadarja je daroval tov. Alojzij Kecelj 200 Din Učiteljskemu domu v Ljubljani. — Iskrena hvala!

pastirico Terezko. S tem dekletcem med dvema pastirjema je Bevk zasenčil Stritarjevo Delo, ki je preumetna, romantična tujka v slovenski pokrajini. Terezka je dragocen gorski brst, iz katerega v zametku kukajo blage, resne dražesti slovenskega dekleta in slovenske žene.

Bevk je odlični oblikovalec temnih strani človeške duše, ki se za zunanji svet očitujejo pretežno v lopovščinah in zločinah. Tu jih je pestro prgišče zajel pri izviru, kjer se žubore in ne podirajo jezov, a se že čuti, da jih pozneje kdaj še bodo. Vse je tako napleteno, da bi se moralo končati s kakšno smrtjo v prepadu, kakor v »Jagodi« in v mnogih Bevkovi gorskih povestih. Če si je Bevk pri tem idiličnem koncu naredil kaj sile, je vendar zaključek otroškemu svetu ledo primeren in za pastirce samo začasen; življenje jih bo že še bolj po bevkovski motalo.

V isti štef. »Ljubljanskega zvona« je približno še tole:

Čitatelje bo nedvomno zanimala sodba o publikacijah Mladinske matice, ki jo je napisal ruski prevajalec in dober poznavalec vse slovanske in otroške literature N. Bahtin. — Ugajajo mu Bevkovi »Pastirci«, o katerih meni, da bi z malimi izpremembami lahko izšli v ruščini. (Čudi se, kako more biti v »tako katoliški deželi« dopuščeni stavek »Bog je bil srdit«.) Seveda je malo upanja, da bi rusko otroško založništvo izdalo knjigo, v kateri ni govora o ekonomskih vzrokih revščine. Ribičičeva knjiga »Mihec in Jakec« se mu zdi po zamisleku zanimiva, toda za današnje prilike nesprejemljiva; pravilne povesti pa škodljivo, ker so polne nesmiselnih podob hudičev in drugih poštati in uvajajo plitvo meščansko moralo. O »Miškolinu« piše, da nima nobene vsebine, dočim so »Kresnice«, ki so jih pisali otroci, izredno mikavne.

—mm Maribor Zeitung ima v številki od 24. XII. o 3. številki »Našega roda« krajšo oceno. Daljša ocena o knjigah MM in o lanskem letniku »Našega roda« je izšla v »Potopniku« 3-4. Tudi 2. št. »Misli in dela« prinaša ugodno oceno o VI. letniku »Našega roda« in publikaciji M. M. O N. R. pravi, da je najbolj razširjen mladinski list za leposlovje, pouk in zabavo, da je izredno zanimiv ter pestro ilustriran.

—mm Krajša ocena 3. štef. »Našega roda« je izšla v »Mariborskem večerniku« od 21. decembra.

II. Sekcija za glasbeno vzgojo v šoli. — (Predsednik gimn. ravnatelj Alois Kuhanek). Glasbena vzgoja v otroških vrtcih, osnovnih, meščanskih in srednjih šolah, univerzah, učiteljskih šolah in v privatnem pouku.

III. Sekcija za glasbeno kulturo. (Predsednik: dr. Jan Löwenbach). Poglobljenje muzikalne vzgoje v privatnem življenju, v društvih in javnosti s ciljem: zbrati različna posamezna stremjenja na tem polju.

Na kongresu bodo predavanja o temeljitih vprašanjih moderne glasbene vzgoje s praktičnimi primeri. Poleg čehoslovaških uglednih znanstvenikov, vseučiliških profesorjev Vlad. Helberta, dr. Dobroslava Orla in dr. Zdeněk Nejedlýja bodo na kongresu sodelovali tudi odlični početniki moderne glasbene vzgoje iz drugih držav kakor: Jacques Dalcroze iz Geneve, ki pride s skupino svojih najboljših učencev, predsednik mednarodnega društva za novo glasbo prof. Edward Dent iz Cambridgea, ki bo predaval o glasbeni vzgoji v Angliji, dalje generalni inšpektor za petje na vseh pariških šolah Roger-Ducasse, ravnatelj pariškega konservatorija J. Chantavoine. Na glavnem koncertnem večeru zborov raznih držav 5. aprila bodo zastopali jugoslovansko sodobno glasbo »Trboveljski slavčki« pod vodstvom A. Šuligoja. »Slavčki« bodo 6. IV. tudi ilustrirali predavanje dr. Miloje Milojevića, komponista in univerzitetnega profesorja iz Beograda. Iz Rumunije pride inšpektor glasbene vzgoje G. Breazu, znan kot direktor glasbenega folklorističnega muzeja v Bukarešti. Iz Avstrije se bo udeležil kongresa komponist Ernest Krenek, ki bo vodil diskusijo o vprašanju, kaj pričakujejo komponisti od glasbene vzgoje. »Narodnyj komissariat po prosvetčeniju« iz Moskve je oficiolelno javil, da pošlje svojega referenta. Poleg omenjenih so obljubili sodelovanje še Majer R. iz Londona, Sachs K. iz Pariza in Schwabach E. iz Stuttgarta.

Zbore pošljejo: Anglija, Danska, Jugoslavija, Rusija in Rumunija. Čehoslovaška bo nudila mladinski koncert češke Filharmonije pod vodstvom Václava Talicha; na matinee bodo pa nastopili vokalni in instrumentalni mlad. zbori ČSR.

Istočasno bo v Pragi v zvezi s kongresom tudi razstava glasbeno-pedagoških učbenikov in pripomočkov.

Za informacije se je obračati na S H V Praha IV, Toskanský Palác.

— **PREJŠNJA ŠTEVILKA »UČITELJSKEGA TOVARIŠA«** je zaradi nepredvidenih zaprek izostala. Zato so za nadomestilo naročniki dobili posebe »Dodatek »Narodne Prosvete« br. 26. i 27.« iz Beograda. Prihodnja številka izide 16. jan.

Stanovska organizacija JUU

iz izvršnega odbora

— **iz Glavnemu odboru JUU Beograd.** Učiteljsko sreza grafičnega na svojo redovno god. skupščini od 6 XII 1935 god. jednoglasno je odobrilo Vaš rad za opšte dobro učiteljskega staleža što Vam se ovim zahvaljujemo i molimo da ustrajete u radu. Drugarski pozdrav. Predsednik: Ustavdić, sekretar: D. Stojnić.

— **iz Predsjedniku Jug. učiteljskog udruženja Ivanu Dimniku, Beograd.** Sa proslave 60 godišnjice opstanka i rada našeg društva toplo Vas pozdravljamo odvažnog prvoborca za zaštitu naših staležnih interesa zahvaljujući Vama i izvršnom odboru za poštovanje u radu za dobro Kralja i otadžbine i našeg staleža. Predsjednik Simunčić.

— **iz Jugoslovenskom učiteljskom udruženju, Beograd.** Povodom primljene vesti da je državno tužništvo u Ljubljani odustalo od progona, kome su bili izvršni naši drugovi: Ivan Dimnik, predsednik JUU i Metod Kumelj, sekretar sekcije za Dravsku banovinu, što su se muški isprili u borbi za odbranu pravedne učiteljske i socijalne stvari, učitelji ovog društva raduju se tome i nadaju se njihovoj nepokolebljivoj ustrajnosti da konačno pobjede obećavajući, da će sačinjavati čvrste staleške redove za odbranu svojih prava pod vodstvom svog junačkog vrhovnog predsjednika Ivana Dimnika. Neka prime naš gromki drugarski pozdrav. Predsednik: T. Grgurević, Šebelić Matko, sekretar.

— **iz Izvršnom odboru Jugoslovenskog učiteljskog udruženja, Beograd.** Učitelji sreza podunavskog sakupljeni na zboru sreskog društva 12 XII 1935 god. pozdravljaju stav izvršnog odbora i njegovog predsjednika g. Dimnika u pravednoj borbi za učiteljska prava. Predsednik: Jak. Vojinić, sekretar: Luka Ivanović.

— **iz Ivanu Dimniku, predsjedniku Jugosl. učiteljskog udruženja, Beograd.** Uprava sekcije Zagreb sa sednice 19. dec. toplo pozdravlja svoga predsjednika zahvaljujući u ime članstva Savske banovine na energičnom i poštovanom radu u odbrani interesa članstva i organizacije. Marinić, predsjednik.

— **iz Jugoslovenskom učiteljskom udruženju, Beograd.** Uprava sekcije, koja je naročito pažnjom i velikim interesom pratila rad izvršnog odbora sa predsjednikom Dimnikom na čelu, jednodušno je dala mandat svome predsjedniku da prilikom prve sjednice glavnog odbora, prije prelaza na dnevni red, toplo zahvali izvršnom odboru i dionom predsjedniku Dimniku za energičan istrajan i nesebičan rad u odbrani članova i cijele organizacije. Uz našu zahvalu, predsjednik ove sekcije ima da Vam isporuči i naše puno priznanje s molbom da započeto djelo nastavite. Drugarski Vas pozdravljamo. Predsjednik: Grego, sekretar: Krstić.

— **iz Jugoslovenskom učiteljskom udruženju, izvršnom odboru, Beograd.** Učitelji grada i sreza Sarajeva, i ako i sami gonjeni, izražavaju Vam puno priznanje i jednodušno poverenje na zastupanje staleških interesa a u pravednoj borbi, povodom uredbe o smanjenju činovničkih primadlenosti. Mi se divimo hrabrom i kuražnom istupanju predsjedništva naše centrale povodom uredbe, pa smo zato svi do jednog uz njega i sa udivljenjem posmatramo neravnu borbu. Smatrajući našu zajedničku borbu pravednom, a takva borba ne pita za žrtve ni po kvantitetu ni po kvalitetu, mi smo Vam se odmah u samom početku pridružili, verujući u pobjedu. U to ime napred i bez straha. Mi Vas najsrdačnije pozdravljamo sa još uvećanom željom i verom u pobjedu naše pravedne stvari. Predsednik: Živ. T. Kostić, tajnik: M. Šišić.

— **iz Glavnoj upravi JUU, Beograd.** Celokupno učiteljsko ovoga sreza je potpuno zadovoljno stavom naše centralne uprave. Opravdane su i opravdaju se sve nade koje smo u Vaše vodstvo poлагali. Uvereni da radite za dobro nacije, a stim i staleža, učiteljsko ovoga sreza odaje Vam priznanje i obećava moralne podrške do krajnjih granica. U ovo doba kada se pozitivne vrednosti društva rdavo nagradju, našem vrlo drugu Dimniku želimo svaku sreću i molimo ga da istraje, jer samo tako možemo biti spašeni iz situacije koje učiteljsko ne pamti. Drugarski pozdrav. Predsednik: Ž. Antonijević, sekretar: Pačanska M.

— **iz Jugoslovenskom učiteljskom udruženju, Beograd.** Uzičko učiteljsko društvo sa današnje skupštine izjavljuje jednodušno poverenje izvršnom odboru i osobito zahvalnost predsjedniku Dimniku neustrašivom borbu za prava, čast i budućnost učiteljske. Predsednik: Mališa Stefanović.

— **iz Ivan Dimnik, predsjednik JUU, Beograd.** Učitelji sreza novosadskog sa svoje skupštine pozdravljaju svog predsjednika i iskrenog borca učiteljskih prava. Molimo da se zauzmete za polaganje definitive otpuštenim učiteljima u Novom Sadu ili ako tamo nemože

u Sombor ili Beograd. Predsednik: Žarko Nikolić, sekretar: Stevan Bošnjak.

— **iz Sreskog jugoslovenskog učiteljskog udruženja »DAVORIN TRSTENJAK«** gospodinu Ivanu Dimniku, predsjedniku Jug. učit. udruženja i gospodinu Metodu Kumelju, tajniku sekcije JUU za Dravsku banovinu, Ljubljana. U opravdanoj i pravednoj borbi protiv Uredbe od 19. septembra 1935 i akciji, koju ste poduzeli sa ostalim činovničkim udruženjima — učiteljsko društvo sreza Petrinja potpuno se solidariše s Vama — želeći Vam apsolutan uspeh. — Vaša poštovanost i vrednost služiće nam primjerom, kako se radi za opšta dobra svoga staleža, naroda i države. — Drugarski Vas zdravi: Dragica Čalić, predsjednica, Zlata Orlić, tajnica.

iz sekcije

SITUACIJSKO POROČILO:

— **s Napadi na naš stan.** Vodstvo organizacije bo z vsemi sredstvi branilo učiteljsko pred napadi, ki se pojavljajo v tisku in na zborovanjih proti učiteljstvu. Poznamo le stanovsko linijo. Od nje nismo odstopili prej in ne bomo tudi v bodoče. Ščitili smo z vsemi sredstvi moralne in materialne pravice članstva in bomo doprinesli za to tudi dokaze.

— **s Izpremembe draginskih razredov.** Širile so se govornice, da bodo izpremenjeni drag. razredi tako, da bodo mesta in trgi pomaknjeni v nižje drag. razrede. Namesto III. drag. razreda bo pa ustanovljen IV. drag. razred. Sekcija je podvzela korake, da se to ne bi zgodilo.

— **s Napredovanja, prevedbe in upokojitve.** Za enkrat so ustavljena z določili čl. 81 zakona o proračunskih dvanajstih napredovanj, prevedbe in upokojitve. Isti člen otežkoča tudi nove postavitve. Zadnji ukaz o napredovanju učiteljskega je bil podpisan 30. VII. t. l. Vsa napredovanja, ki se objavljajo, so bila podpisana pred tem datumom.

— **s Staroupokojene učiteljice ženskih ročnih del.** Upati je, da se bo na intervenciji sekcije to vprašanje uredilo v prid prizadetih. Zadeva je še v teku.

— **s Znižanje članarine.** Po dosedanjih odgovorih sreskih društev je razvidno, da je večina proti izredni skupščini. Prosimo še ostala društva, da odgovorijo na tozadevno okrožnico.

— **s Izpad predsednika zagrebskega učiteljskega društva proti predsedniku JUU.** Radi neutemeljenega napada preds. zagrebskega učit. društva tov. Milojevića na predsednika JUU tov. Dimnika, zahteva večina sreskih učiteljskih društev naj se zadeva obravnava pred častnim razsodiščem.

— **s Gospodarske in socialne ustanove učiteljskega društva.** Radi dviga in propagande za naše gosp. in socialne ustanove, je gospodarski svet pri sekciji JUU pričel razpošiljati informativna in propagandna predavanja na sreska društva. S temi hočemo podčrtati važnost naših gospodarskih in socialnih ustanov in ugotoviti potrebe gospodarske osamosvojitve našega stanu.

— **s Učiteljice ženskih ročnih del; določitev zvanja in razporeditev po skupinah.** Sekcija je poslala obširno predstavko vsem merodajnim faktorjem z utemeljeno prošnjo, da se gornja zadeva vendar enkrat uredi. Te naše tovarišice so v tako mučnem položaju, da se mora njihov položaj takoj urediti. O tem je razpravljala na predlog sekcije tudi Glavni odbor JUU na seji 30. in 31. t. m. v Beogradu.

— **s Predlogi za finančni zakon.** Na podlagi sklepov banov. skupščine in predlogov sreskih učiteljskih društev, je sestavila sekcija predloge, ki naj bi se vneslo v fin. zakon za leto 1936-37. Ti predlogi obsegajo: število učencev v razredih, stanarina, upraviteljski posli, učiteljice ženskih ročnih del, disciplinski predpisi, zapis prostih učiteljskih mest, kritje stroškov za vzdrževanje šol in plačevanje stanarine, dodeljevanje učiteljskega, postavljanje sreskih šol, nadzornikov in banovinskih šolskih nadzornikov vštete let prebitih v pogodbeni službi, v službi ličnih verskih avtonomnih ustanovah in čas prebit v bivših privatnih šolah družbe Sv. Cirila in Metoda, imovina šolskih nepremičnin, napredovanja, okrajnavanje proračuna na osnovne šole, kreiranje pripravniških mest v bodočem proračunu in ukinitve čl. 263 zakona o uradnikih.

— **s Privatni pozivi za vložitev prošnje za premostitev.** O tem so bili prizadeti obveščeni z dopisi. Sekcija bo v kratkem informirala o tem članstvo v »Učit. tovarišu« ali pa z okrožnico.

— **s Oblastni odbor Narodne Odrane v Ljubljani; naše stališče do snovanja učiteljske sekcije pri NO.** Z okrožnico smo o tem obvestili sreska društva in sporočili naše stališče, da smatramo namero snovanja posebne učiteljske sekcije pri NO le za cepljenje enotne stanovske organizacije.

— **s Za obrambo naše časti si bomo poiskali zaščito v mejah tiskovnega zakona in pri sodišču.**

— **s Kontraktualci.** V »Učiteljskem tovarišu« smo pozvali vse tovariše in tovarišice, da predložijo svoje dokumente o prevedbi in vštetu let. Celotni material bo sekcija proučila in skušala pomagati vsem tistim, ki so oškodovani. To nam bo služilo tudi za nadaljnje delo v svrhu ureditve tega vprašanja.

— **s Službena leta na privatni šoli družbe Sv. Cirila in Metoda.** Glavna kontrola osporava vštete let, ki so jih nekateri učitelji prebili na teh šolah. Sekcija je zato poslala izvršnemu odboru predlog, da se vnese v finančni zakon določba, ki bo to vprašanje uredila.

— **s Redakcijski odbor za sestavo čitank** bo imel 7. jan. sejo, na kateri bo obravnaval predloge, ki so jih poslala sreska učiteljska društva.

— **s Odgovori na tožbe glavne kontrole in tožbe na državni svet.** Članstvo prosimo, da pošilja vse vloge le potom sreskih društev. V gornjih primerih pošljite »priporočeno« tudi originale. Pravilne odgovore in tožbe mo-

remo sestaviti le takrat, če imamo originalne podatke. Dogodilo se je, da so bili podatki, ki so jih vsebovali prepisi, ki so jih naredili člani sami, pomanjkljivi ali pa napačni. Potrebno je tudi, da pošljete predmetne vloge takoj, da ne zamudite roka.

iz društev:

Poročila:

— **JUU sresko društvo Krško.** V prejšnji številki »Učiteljskega tovariša« je bil priobčen popravek tov. Bratoka. O popravku ni bil obveščen društveni odbor, zaradi česar je prišlo do nesoglasja. Uredništvo »Učiteljskega tovariša« namreč ni objavilo tajniškega poročila v celoti. Radi tega je bil okrnjen tudi predlog. tov. Bratoka. Sklep k njegovemu predlogu se je namreč gasil, da se v slučaju potrebe nadoknadi honorar za predavatelja in postavke nepredvideni stroški. — Za odbor sreskega društva Miro Vidmar, tajnik.

— **JUU SRESKO DRUŠTVO ŠMARJE PRI JELSAH** je zborovalo dne 14. dec. 1935. v Rog. Slatini. Navzočih 30 tov., t. j. 40%.

1. Predsednik tov. Verk omenja po zdravju slabo udeležbo, ki je sicer razumljiva, kaže pa vendar, da manjka stanovske zavesti.

2. Tov. Predan Rudolf prečita in obravnava došle dopise, o katerih vsebini se razvije mestoma prav živahna debata.

3. Glede na izpad tov. Milojevića, predsednika zagrebske sekcije, na tov. preds. JUU Dimnika Ivana, predlaga tov. Štefancioza izjavo solidarnosti in neomejenega zaupanja tov. Dimniku. Soglasno sprejeto!

4. Sledi predavanje »Podoba naše vasi«. Predavatelj tov. Podjavoršek Albin nam v enournem govoru razvije ves gospodarski in socialni razvoj kmetskega grunta in pokaže vzroke propadanja kmet. gospodarstva in kulture ter le-tega posledice, ki so vidne posebno danes, ko uhaja vse življenje naših malokmetijskih razmer v proletarijato in najhujše siromaštvo. Poudarja, da učitelj študira svoj okoliš gospodarsko ter se intenzivneje zanimaj za socialno vprašanje!

Primeren koreferat poda nato tov. Verk Miloš. Naslonil se je posebno na dom. šol. okoliš, ki ga študira že 25 let, ter orisal vzroke njega dobrih in slabih časov.

Po referatih se razvije daljši razgovor, na podlagi katerega stavi odsek za povzdigo vasi sledeči predlog:

Zborovalci so slišali dvoje poročil o stanju našega podeželja. Odsek za povzdigo vasi vabi vse članstvo našega društva, da se poglubi v študiju naše vasi na podlagi lastnega opazovanja, da bo mogoče konkretizirati predloge banov. skupščini JUU — sekcije za dravsko banovino v svrhu enotnega postopanja učiteljske vseh banovine. Po mnenju odseka naj članstvo zbira predvsem podatke o gospodarskem in socialnem stanju vasi, da ugotovimo statistično vse potrebe, ki jim je treba od pomoči. Smatra namreč, da je šele na zdravi gospodarski podlagi mogoče ves ostali socialni in kulturni napredek podeželja.

5. Prihodnje zborovanje se bo vršilo meseca februarja 1936. v Rog. Slatini. Za referat se javi tov. Logar.

Verk Miloš, preds. Rataj Oskar, tajnik.

— **JUU SRESKO DRUŠTVO KOZJE** je zborovalo dne 7. decembra t. l. v Kozjem ob 10. uri.

S polurno zamudo otvori predsednik A. Čok zborovanje, katerega se je žal udeležilo komaj 37% od včlanjenih tovarišev. Predsednik apelira na vse navzoče, naj vplivajo na vse tiste mlače, ki se zborovanja redko ali celo nikoli ne udeležujejo, kajti treba nam je stanovske zavednosti in skupnosti sedaj bolj, kot kdaj prej, ker se nam obetajo vedno slabši časi.

1. Ker se je napovedani referent tov. A. Podjavoršek brzojavno opravičil (zaradi slabega vremena se ni podal na pot), nam prečita predsednik iz »Popotnika«: Kako je rešiti zgodovinski pouk. Razvije se debata. Hvalevredno bi bilo, da bi na enak način, kot savska banovina tudi naša dala na razpolago vsakemu srezu skioptikon s slikami za zemljepisni in zgodovinski pouk.

II. Zapisnik zadnje konference se prečita in odobri. Sledilo je čitanje in odobranje dopisov, v kolikor se niso tikali znižanja prejemkov, kar je bilo od sreza. načelstva zadržano. Z ozirom na dopis sekcije, glede skrčenja izdatkov za njo, vztraja naše društvo na tem, kar je svoječasno navedlo v okrožnici, da je mišljen predlog le za prihodnje leto.

Z ozirom na grd napad predsednika zagrebskega društva »Edinstvo« na predsednika JUU tov. I. Dimnika je navzoče učiteljsko soglasno izreklo zaupnico tov. I. Dimniku.

Ker ni slučajnosti, zaključil predsednik zborovanje, želeč vsem vesele božične praznike.

A. Čok, predsednik. Klečeva, tajnica.

— **JUU SRESKO DRUŠTVO V PTUJU** je zborovalo 7. dec. 1935. Od 162 članov je bilo navzočih 74.

V situacijskem poročilu je tov. predsednik Šestan obrazložil splošno stanje v organizaciji ter obrazložil številne dopise, ki so jih prejela društva.

O učiteljski doslednosti in solidarnosti ter o slogi članstva v učit. zadevah so debatirali tovariši: Soliger, Tavželj, Zupančič, Jurančič, Šestan, Fras, Kafol in Predan.

Predavanje tov. Jančiča Iva je uvodoma podalo praktično, metodično — didaktično navodila za uspešen zgodovinski pouk. Zatem je pokazal vse važne periode predzgodovinske in zgodovinske dobe starega veka vse na karakterističnih skicah, izdelkih in risbah, po katerih je mogoče lahko, jasno in uspešno poučevati zgodovino na višji stopnji nar. šole v zvezi z ostalimi predmeti in aktivnostjo otrok.

Razvila se je skromna debata.

Predavanje tov. Jurančiča se je radi izčrpanja časa moralo preložiti na prihodnje zborovanje.

Tovariš Hasl bo osnoval pedagoški krožek v Ptuj.

Predsednik poziva, naj članstvo širi stanovsko zavest, tovarištvo in naj z objektivno, umestno kritiko dviga čast učiteljskega stanu. Šestan D., predsednik. Jančič Ivo, tajnik.

Novosti na knjižnem trgu

— **k Milana Kajča »ODMEVI OB MURI«** Samozaložba. — Cena 28 Din. Knjiga je zbirka 24 značilnih folklorističnih novel, v katere je pisatelj dovolj sočno in vedro zajel prekmursko zemljo in prekmurskega človeka. Zanimajo ga njih življenjski in družbeni odnosi, njih strast in hrepenenje po zemlji, agrarno vprašanje, težaki in ribiči, mlinarji, tihotapei in cigani in nekdanja slava madžarske elite. Z ljubeznijo riše to zemljo, z občutjem doživlja pokrajine, njo menda najbolj in pa ljudi, ki so se dvignili iz nje in z njo zrasli tako na tesno, da jih ne moremo iz nje iztrgati. Le tu in tam moti dvojnost; dobro opisovanje prirode je dostikrat čisto ločeno, namesto da bi se prepletalo in pretakalo križem z življenjem ljudi, ki so proizvod te zemlje. To splahne učinek, ker se je drugače najbolj življal v prirodo, zdi se mi: tako je razpoloženje pokrajine, razpoloženje njegovo. Z njim poudarja in zaljša svojo misel in nastrojenost, ki mu kar prija, zato pa seveda nekoliko trpi psihološka in sociološka dognanost človeških likov, ki ne izstopajo iz prirode tako, da bi se v njih slutilo nje smotre in zakone, ki jim vendar narekujejo in uravnava misljenje. Vsa dogajanja v okvirju prekmurske pokrajine, socialna nasprotstva in trenje, ki oblikujejo čas in človeka, da se iz vsega povedanega zaostri žgoče kmečko vprašanje, ki danes tako žuli, ker se kmet tiči neprebujen v patriarhalnosti in ki se že danes trdo preriiva za svoj obstoj v boju z razvojem in z utripom časa, z industrializmom in z racionalizacijo ter izpremembami v kulturnem življenju. Ni čudno, da ostaja zadaj s svojo proizvodnjo, ni čudno, da beži v mesta, v Ameriko in Francijo in na sezonsko delo, kar vse je tako prekmursko in samoposebi ter že nujno za ta kos zemlje, ki kljub vsemu znojenju ne premore več najpotrebnejšega za dostojno življenje.

Kakor v vseh knjigah o Slovenski krajini, tako tudi v tej začuti pritrjeno molovo melodijo te ravnine brez konca in k temu uglasen tesnobni vzdih nje ranjenih ljudi, ki so bili toliko in tako tlačeni, da je naš profesor nekoč imenitno vzkliknil: »Prekmurski kmet je toliko pretrpel, da ni vreden naš inteligent, da bi mu samo na enem čevlju odvezal trake...« — V izložbah vam sedaj v praznikih namiguje v nebesno plavino oblečena knjiga s hrepenečim jagnjedom in z raztegnjenima belima oblakoma. Naš 25 letni tovariš, ki je imel toliko poguma, da si je zavihal rokave in jo izdal v samozaložbi, pa bo gotovo imel nemirne praznike, s strahom bo namreč hodil v tiskarno in razpreti bo moral oči, da je skoraj težje prodati kakor pa napisati. Zaradi tega jo najtopleje priporočam vsemu učiteljsstvu. Pokažimo tudi ob tej priliki svoje pravo tovarištvo.

A. Debenak.

— **k V Nemčiji** so v zadnjem času ustanovili nad 150 novih vzornih kokošjere in so skoraj povsod vpeljali v kurje staje električno luč, ki se je pri poizkusih rav dobro obnesla. Kakšen učinek ima umetna razsvetljava na donos jajc, posebno v zimskem času in kako hitro se izplačajo stroški za luč, je najnazorneje pojasnjeno v najnovejši številki strokovnega lista: »Rejec malih živali«, ki je izšel že pred prazniki v novi opremi, ki jo je oskrbel priznani umetnik Maksim Gaspari. List »Rejec malih živali« je glasilo Zveze društev rejcev malih živali v Ljubljani, Karunova ul. 10. — V Zvezi so včlanjena vsa rejska društva v Sloveniji. Na osnovi sklepov zadnje konference v ministrstvu za kmetijstvo za povzdigo reje malih živali v naši državi so dolžne vse šole, da sodelujejo pri tem delu. Vsa navodila pa prejmejo v listu »Rejec malih živali«, ki ga urejuje tov. Inkret Alfonz iz Šenkovega turna.

angleškega in češkega sukna
Bogata izbira!
A. & E. Skaberné
Ljubljana

—k Šimnov Lipe. Povest. Napisala Krista Hafnerjeva. Izdala in založila knjigarna »Ili-rija« v Kranju. 1935. — Kdo izmed otrok ne pozna Šimnovega Lipeta? Saj so to povest čitali ne samo z veseljem, marveč z velikim navdušenjem in so komaj pričakovali nadalje- vanja, ko je izhajala v »Našem rodu«. Kako so občudovali podjetnega dečka, ki mu je še zelo mlademu umrl oče, pijanček. Na dražbi prodan dom, to je bilo tisto, kar je bilo naj- odločilnejšega pomena za mladega dečka, da se je razvil v dobrega, marljivega mladeniča, ki je s svojo pridnostjo zopet pridobil skro- meri domek zase in za svojo mater. — Povest Šimnov Lipe, izdana v posebni knjigi, pomeni lep doprinos k naši mladinski književnosti.

—k Cankarjeva družba v Ljubljani izdaja vsako leto redne in izredne publikacije. Le- tošnja redna izdaja knjig Cankarjeve družbe obsega pet knjig: Koledar Cankarjeve družbe vsebuje poleg koledarskega dela dve gospo- darski razpravi: I. Toplikar: Razvoj kapitali- stičnega gospodarstva do svetovne vojne in Viktor Grčar: Kmečko vprašanje. Poleg tega nekaj beletrističnih prispevkov in kratek opis Abesinije. — Med potniki in mornarji, poto- pisni fragmenti 166 strani obsegajoča knjiga

Bratka Krefta. — Hiša brez oken, spisal Tone Seliškar, obsega 94 strani. Kot četrta in peta knjiga letošnje izdaje sta III. in IV. del Sploš- ne zgodovine socializma in socialnih bojev od Maksa Beera. Letna naročnina na knjige Can- karjeve družbe znaša 20 Din.

—k Q. Horatius Flaccus: Izbor iz Satir in Pisem. — Prevedla Škerlj A. in Sovrè Anton, uvod in komentar napisal Sovrè A. — Strani 95. Cena za nadrobno prodajo 10 Din. Zalo- žila »Mala knjižnica« tiskarne Merkur v Ljub- ljani 1935. — Ob dvatisočletnici najslavnejše- ga rimskega pesnika smo dobili Slovenci knji- žico njegovih najmočnejših pesnitev v pre-vodu in s kratkim uvodom, ki ga je napisal profesor A. Sovrè. Dodani komentar in sezna- mek imen bosta širšemu krogu bralcev dra- gočen pripomoček. — Kdor spozna pesnika vsaj po tej novi Sovretovi knjižici, bo uvidel, da je pesnik Horatius še danes živ poet po vsebini, neoporečen mojster stiha in učitelj oblike. Naj ne bo skrbnega učitelja, ki ne bi posegel po tej knjižici, in prav bi bilo, da bi jo vsak mladi učitelj spoznal poslej že na uč- teljišču. — Opozarjamo, da prejmete pri skup- nem naročilu desetih zvezkov iste knjige en izvod zastonj. Kdor zbere deset naročnikov

cele serije (10 zvezkov), dobi vso zbirko sam brezplačno. Serija (10) desetih zapored- nih knjig stane 80 dinarjev in se naroča pri tiskarni Merkur, Gregorčičeva ulica v Ljub- ljani.

—k Pojasnilo. Sicer ni običajno, da avtor odgovarja kritiku, vendar je moj slučaj tak, da sem primoran javno povedati nekaj besed in sicer ne toliko iz osebnega interesa, temveč bolj v interesu stvari same.

V zadnjem zvezku »Popotnika« ocenjuje g. profesor Šilih mojo povest »Zlo«, ki je lan- sko leto izšlo v »Našem rodu«. V oceni opo- zarja predvsem na nekatere zgodovinske po- greške in mi svetuje, da bi se mogel marsičesa naučiti v Sonleitnerjevi trilogiji »Die Höllen- kinder«. Z imenovanim delom sem se seznani- l že pred desetimi leti in prav ta povest me je napeljala k temu, da sem pričel pisati »Zlo«. V »Zlu« sem hotel popraviti one napake, ki jih je zagrešil Sonleitner. On namreč upošte- va v zgodovinskem razvoju človeka predvsem prirodne faktorje, kar je seveda za pravilno pojmovanje zgodovine absolutno premalo. V svoji povesti sem hotel poudariti, da so bili poleg drugih (prirodnih in geografskih) fak- torjev v največji meri odločilni za kulturni razvoj človeka ekonomski in socialni činitelji.

Žal se mi to ni popolnoma posrečilo, ker sem bil tedaj, ko je »Zlo« nastajalo še premalo kri- tično podkovan v zgodovinski vedi. Zato sem marsikje tolmačil zgodovinske probleme z na- pačnega idealističnega stališča, česar pa tudi g. kritik ni videl. V toliko izpopolnujem sam njegovo oceno. Odločil pa sem se, da v kakem novem delu zopet načnem v »Zlu« postavljen problem. Skusil ga bom obdelati na način, iz katerega bo razvidno, da zgodovina ni nekaj statičnega, kajti mi vsi podajamo mladini zgo- dovino z reakcionarnega, idealističnega stališča kljub ogromnemu napredku zgodovinske zna- nosti.

G. profesor mi očita, da bi ob pridni rabi Breznikove slovnice in novega »Slovenskega pravopisa« ne mogel uporabljati glagolov »po- rašččen« in »ubogati«. Ne vem, kje je g. pro- fesor izvedel, da sta napačna, kajti oba navaja novi »Slovenski pravopis« kot pravilna in sicer prvega v prvem stolpcu na str. 182., drugega v drugem stolpcu na str. 258. Sicer pa se je g. kri- tik v isti sapi, ko meni očita nepravilnosti, ki niso nepravilnosti, sam poslužil grdega nem- čizma, ko pravi, da »ne gre pisati...«. Ja, so etwas geht nicht. Tako je torej tudi kritiku nujno potrebno, da vzame včasih kako slov- nico v roke. Hudales Oskar.

UČITELJSKA TISKARNA, r. z. z o. z. v Ljubljani,

naznanja svojim zadružnikom in poslovnim prijateljem žalostno vest,

da je tovariš

VENDELIN SADAR

učitelj v p. in bivši predsednik nadzorstva

dne 31. decembra 1935 preminul po dela in uspehov polnem življenju.

Pogreb je bil v četrtek dne 2. januarja 1936 ob 16. uri izpred hiše Dravska ulica 9 k Svetemu Križu.

Neumornemu in zvestemu sotrudniku časten spomin!

V Ljubljani, dne 2. januarja 1936.

Načelstvo in nadzorstvo HRANILNICE IN POSOJILNICE

UČITELJSKEGA KONVIKTA v Ljubljani javljata tužno vest,

da je naš zaslužni in spoštovani tovariš in sotrudnik

VENDELIN SADAR

učitelj v p., član načelstva in blagajnik

po plodonosnem, blaginji naroda in ugleda učiteljskega stanu posve- čenem življenju preminul v 68. letu starosti.

Pogreb je bil danes.

Bodi možu zvestobe in poštenosti časten spomin!

V Ljubljani, dne 2. januarja 1936.

Srečno in veselo novo leto žele cenjenemu učiteljstvu tvrdke:

A. & E. Skabernè

manufakturna veletrgovina

Ljubljana, Mestni trg

Foto-Tourist

Lojze Šmuc

Ljubljana, Aleksandrova cesta

Drago Schwab

manufaktura — konfekcija, moda

Ljubljana, Aleksandrova cesta

FRAN LUKIČ

konfekcijska trgovina

Ljubljana, Stritarjeva ulica

IGNAC ŽARGI

konfekcijska in modna trgovina

Ljubljana, Sv. Petra cesta 11

Stare rimske

DENARJE

in druge zgodovinske

predmete kupi za

svoje zbirke

MUZEJ V KAMNIKU

Aleksander Oblat

veletrgovina čevljev

Ljubljana, Sv. Petra cesta 18

KUPUJTE PRI TVRDKAH

KI OGLAŠUJEJO

V NAŠEM LISTU

Kdor

oglašuje, ta

napreduje!

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.-

FR. P. ZAJEC

izprašan optik

Ljubljana, Stari trg 9

KNJIGARNA

»UČITELJSKE

TISKARNE«

registrirane zadruge z omejl. zavezo

Ljubljana

Frančiškanska ulica št. 6

PODRUŽNICA MARIBOR, palača banovinske hranilnice

priporoča cenjenemu občinstvu svojo zalo- go pisarniških in šol- skih potrebščin. Last- na izdelovalnica šol- skih zvezkov. Knjigar- na sprejema naročila za knjige iz inozem- stva, za vse domače in inozemske liste, revije itd. Velika izbi- ra razglednic in slik. Cene solidne! Postrežba točna!

Krize bo konec

ko bodo domači denarni zavodi mogli zopet dajati

nova posojila

iz novih vlog

Zaupajte Vaš denar

MESTNI HRANILNICI LJUBLJANSKI

ki izplačuje nove vloge, vložene po l. 1933., neomejeno ter jih obrestuje po 4—5%.

Vloge nad 400,000.000.—

Rezerve Din 14,600.000.—

45.-

39.-

69.-

79.-

79.-

149.-

69.-

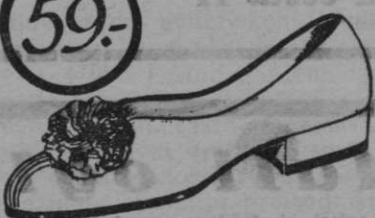
79.-

39.-

59.-

69.-

29.-

59.-

79.-

79.-

79.-

Nasim **ODJEMALCEM!**

*Ostali smo zvesti svoji obljubi,
da bomo utemeljili Vaše zaupanje,
ki smo ga uživali.*

VAŠE ZAUPANJE

*cenimo bolj kot vse druge udobnosti,
ki nam jih nudi duh današnjega časa; to zaupanje*

JE NAŠ PONOS

*in zato bomo še v bodoče stremeli
za tem, da Vas obudamo še bolje,
popolnejše in še ceneje.*

Z NAŠIM DELOM

*želimo koristiti našim odjemalcem,
našim sodelavcem in poslovnim
prijateljem; z eno besedo
želim, da*

SLUŽIMO NARODU.

Srečno
NOVO LETO!

Botto